

JARNÍ ŘEPKU ANO, ČI NE?

Spring rapeseed, yes or no?

Pavel STÁREK

Rapool CZ

Summary: From the world's point of view, spring oilseed rape is more important than winter oilseed rape. However, its area varies only between 3 – 25 thousand hectares in the Czech Republic. Rapool Company added the first hybrid spring variety Sensor to the market. Currently, it offers hybrid spring oilseed rape varieties: Achat, Osorno and novelty Mirakel. The results from practice testifies, that spring rapeseed can also achieve yields over 3 t/ha.

Key words: *spring oilseed rape, hybrids, yield, oiliness*

Abstrakt: Jarní řepka je ze světového pohledu významnější než ozimá řepka. V ČR se však její výměra kolísá a pohybuje pouze mezi 3 - 25 tis. ha. Společnost Rapool přišla na trh jako první s jarní hybridní odrůdou Sensor. V současnosti nabízí hybridní jarní řepky: Achat, Osorno a novinku Mirakel. O tom, že i u jarní řepky lze dosahovat výnosů přes 3 t/ha svědčí i výsledky z praxe.

Klíčová slova: *jarní řepka, hybridy, výnos, olejnatost*

Úvod

Jarní řepka je ze světového pohledu velmi významnou plodinou. Mezi hlavní oblasti pěstování patří Čína, Kanada a Indie. V ČR jsou její plochy ve velkém rozpětí (3-25 tis.ha), zejména v přímé závislosti na zaorávkách řepky ozimé. Citlivější reakce na nepříznivý průběh počasí a napadení škůdci jsou příčinou často

kolísavých výnosů. Přesto je jarní řepka jednou z nejméně problematických plodin při hledání náhrady za vyzimovanou, či nevězlou řepku ozimou. Důležitou úlohu v rozhodnutí pro jarní řepku hraje také jistota zpeněžení, kterou tato komodita pro pěstitele představuje.

Nový směr v pěstování jarní řepky

Do roku 2009 byly hybridní odrůdy doménou pouze u řepky ozimé. Před šesti lety došlo k převratné změně ve šlechtění jarní řepky. Společnost Rapool CZ s.r.o., člen celosvětově největší šlechtitelské skupiny RAPOOL - Ring GmbH uvedla na trh historicky první registrovaný hybrid jarní řepky SENSOR. Ten svým výnosovým potenciálem značně převyšoval výnosovou úroveň tradičních liniových odrůd. Ve výnosu semene o 15 % a ve výnosu oleje dokonce o 19 %. SENSOR udal nový směr v pěstování jarní řepky.

Progrese ve šlechtění jarní řepky jde neustále vpřed a každoročně se výnosová úroveň posouvá na nové hodnoty.

Hybrid jarní řepky Achat tvoří robustní porost lehce zaměnitelný s porostem řepky ozimé. Foto: Rapool CZ s.r.o.

Hlavní roli hrají hybridní odrůdy

Robustní hybrid ACHAT v sortimentu jarních řepok oslnil již v registračních pokusech ÚKZÚZ, kde posunul výnosovou hranici jarní řepky k 4 t semen z hektaru! V obsahu oleje dosahuje pro jarní řepku také rekordní hodnoty 48 % v sušině semen (zdroj: ÚKZÚZ 2011-2013). Z hlediska ranosti ke sklizni se jedná o středně raný hybrid. Výška porostu je střední až vyšší (131 cm) s dobrou odolností proti poléhání (7,7). Hybrid nemá vyhraněné nároky na oblast pěstování a je vhodný především pro intenzivní způsob pěstování. Zdravotní stav je dobrý. V odolnostech

vyniká zejména vůči černé řepkové a fomovému černání stonku.

OSORNO patří v současné době společně s hybridy ACHAT a MIRAKEL mezi absolutní výnosovou špičku v rámci celého sortimentu registrovaných odrůd jarní řepky v České republice. Jedná se o raný hybrid s výnosovým potenciálem značně převyšujícím výnosovou úroveň současných odrůd. Šlechtěním navazuje na první v ČR registrovaný a v praxi osvědčený hybrid SENSOR.

Hybrid se vyznačuje vyváženým zdravotním stavem a vynikající odolností vůči všem významným chorobám řepky. Mezi další zajímavé agrotechnické vlastnosti patří vysoká HTS, která přesahuje hranici 4 g (4,39 g, ÚKZÚZ 2011–2013).

Osorno vytváří nízké až středně vysoké rostliny s relativně časným kvetením a zralostí. Pevné lodyhy zabezpečují vysokou odolnost proti poléhání. Hybrid je vhodný pro všechny výrobní oblasti a všechny úrovně agrotechniky.

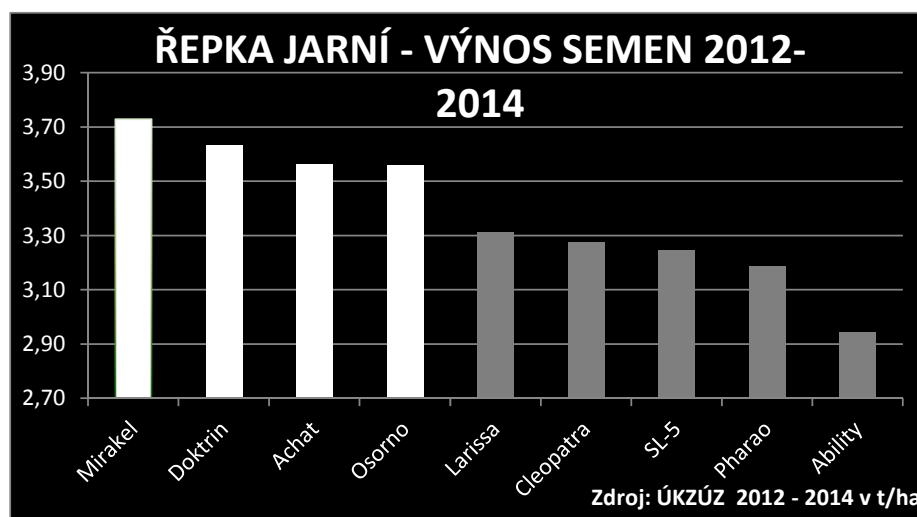
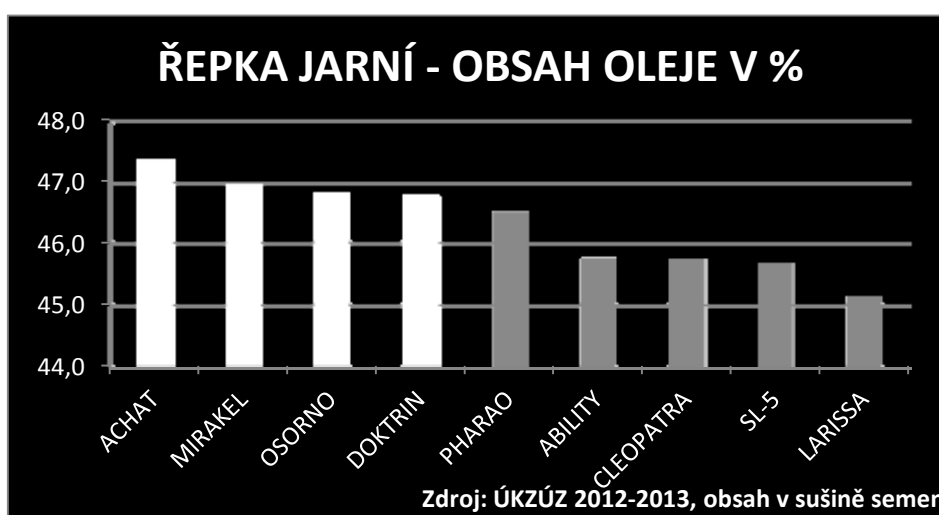
MIRAKEL je novinkou v hybridním programu jarní řepky Rapool. Ve tříletém zkušebním období

ÚKZÚZ 2011–2013 dosáhl vysokého výnosu semen s vysokou olejnatostí.

Mirakel má středně vysoké rostliny (118 cm) s vysokou odolností proti poléhání (8,1). Hybrid dále vyniká vysokou HTS. Vůči všem významným chorobám řepky jsou jeho odolnosti vyvážené a na dobré úrovni.

S ohledem na jeho rychlý počáteční vývoj, rané kvetení a ranost ke sklizni dosahuje stabilních výnosů také ve vyšších polohách a na chladnějších půdách.

Mezi další přednosti hybridu patří velmi nízký obsah glukosinolátů.

Jarní řepka v české praxi

Při vyslovení slova jarní řepka se skoro každému pěstiteli vybaví vzpomínka na porost plný hmyzích škůdců, které nebylo v silách insekticidně uspokojivě zvládnout. Často ještě nenavětvené rostliny přešly rychle do kvetení a tudíž na založení základu pro dobrý výnos neměly dostatek času. Na druhé straně jsou tady také farmáři se zcela odlišnými zkušenostmi, kde výnosy přesahující 3 t z hektaru nejsou výjimkou.

Podnik: **MORAVA – HOP, s.r.o.** Lipník nad Bečvou, okres Přerov

Výměra: **95 ha**

Nadmořská výška: **220 m n. m.**

Průměrné srážky: **360 mm**

Půdy: **těžší, hnědozemě**

Struktura RV: **35 ha** chmelnic, **20 ha** oz. pšenice, **20 ha** j. ječmen, **20 ha** j. řepka

„K jarní řepce přistupujeme jako k hlavní plodině a věnujeme ji stejnou péči, jako by to byla řepka ozimá“

„Stěžejní tržní plodinou našeho podniku, ležícího v oblasti Moravské brány, je chmel. Tomu jsou přizpůsobeny veškeré přípravné i sezónní agrotechnické práce. Z organizačních ani časových důvodů nemáme tedy prostor pro kvalitní podzimní přípravu půdy nezbytné pro dobré založení porostu ozimé řepky. Proto naši spolehlivou volbou je již jedenáctým rokem jarní řepka.

Jarní řepku pěstujeme od r. 2004, kdy jsme začínali s liniovými odrůdami a později přešli ke stabilnějším a výkonnějším hybridům. Nyní již čtvrtým rokem pěstujeme hybridy jarní řepky od Rapoolu.

V letošním roce jsme si zvolili pro náš osev hybrid MIRAKEL. Na jaře po zasetí nebyla situace pro jarní řepku příliš příznivá. Rostlinám špatně vzházely, nerostly a i měsíc po zasetí byly ve stadiu děložních lístků. Poté se ale porost vzpamatoval a díky včasným a pečlivě zvoleným agrotechnickým zásahům jsme se v srpnu mohli těšit ze skvělého výsledku 3,16 t/ha“. Svatopluk Čuda, MORAVA – HOP, s.r.o.

Výsledky z pěstování jarní řepky v provozních podmínkách na podniku MORAVA – HOP, s.r.o.

Ročník	Výměra jarní řepky	Hybrid	Výnos v t/ha
2012	20 ha	OSORNO	2,74
2013	20 ha	OSORNO	2,48
2014	20 ha	ACHAT	2,48*
2015	18,3 ha	MIRAKEL	3,16

*vlivem přezrálosti ztráty výdrolom v úrovni 1/3 sklizně

Agrotechnika podniku Morava Hop, s.r.o. v roce 2015, odrůda MIRAKEL:

Termín setí 17.3., 1,0 VJ/ha (70 semen/m²)

20.3. Cirrus CS 0,2 l/ha preemergentně

21.4. Ensin (26 % N + 13 % S) 200 kg/ha

11.5. Nurelle D 0,6l/ha + Galera 0,35 l/ha + Atonik 0,6 l/ha

18.5. Agil 1,2 l/ha

25.5. LAD 200 kg/ha

28.5. Propulse 0,9 l/ha

3.6. LAD 200 kg/ha

5.6. Mospilan 0,18 kg/ha + Bariard 0,3 l/ha

10.6. Biscaya 0,3 l/ha + Lynx 0,8 l/ha

15.6. LAD 100 kg/ha

Sklizeň: 8. – 9. srpna při vlhkosti 7,1 %

a výnosu 3,16 t/ha

Nové odrůdy jarní řepky disponující hybridní silou, mají dobrou reakci na intenzifikační zásahy a umožňují lepší využití těchto vstupů. Vysoký výnos semen i oleje v různých podmínkách pěstování, špičková kvalita a agronomické přednosti, včetně časně zralosti, posouvají reálné možnosti pěstování jarní řepky dopředu. Jsme potěšeni, že se tyto vynikající vlastnosti nových hybridů ACHAT, MIRAKEL a OSORNO promítají v praxi.

Kontaktní adresa

Bc. Pavel Stárek, Rapool CZ s.r.o., <http://www.rapool.cz/>, e-mail: pavel.starek@saaten-union.cz